

Sèrie negra, negríssima

Toni Oliver

L.A. *Confidential* entra dins la sèrie negra, ben negra. James Ellroy va irrompre en el panorama literari dels anys vuitanta reprenent la tradició "hard boiled" del més pur estil dels anys vint, encara que amb algunes variacions. En el gènere negre, als anys cinquanta i seixanta, hi

ha hagut bons escriptors com Ross MacDonal, E.W. Westlake, que reprenen la tradició clàssica, bàsicament, de Chandler, qui exerceix el seu mestratge fins ben entrats els anys cinquanta. Als vuitanta, són autors com Ellroy o Elmore Leonard els qui revitalitzen el gènere.

Les narracions d'Ellroy tenen com a escenari la ciutat de Los Angeles. És el lloc on es desenvolupen uns arguments que volen demostrar la criminalització de tota la societat: tothom és corrupte. Els policies, endemés de corruptes, són psicòpates. Polítics, policies, empresaris: tots són uns criminals. Aquesta criminalització de la societat és també patent a les novel·les dels anys vint i trenta, per exemple *Collita roja* de Hammet, en alguns plantejaments de Chandler, Horace McCoy, etc. La diferència entre aquest autors i Ellroy és la radicalitat del plantejament: no se salva ningú. I, d'altra banda, la gran violència que traspua cada pàgina. Violència física, moral, exercida per persones i pel sistema social, que és una màquina infernal i perfecta.

Quant a l'estil, directe i plàstic. Més inspirat en les sèries de televisió que en la pròpia literatura. El ritme, absolutament vertiginós. La narració es fa en primera persona i la mirada del protagonista és la de la càmera cinematogràfica. Fins i tot és narra visualment, amb plans, contraplans, panoràmiques.

Ara, seguint el fil de *L.A. Confidential*, hi ha una moda dels anys cinquanta que no és la primera vegada que es produeix. L'any 1974 Roman Polanski va filmar *Chinatown*. Hi ha cinèfils que consideren que no és un film negre - està allunyat, segons aquestes opinions, de l'estil cinematogràfic de la sèrie negra - es pot considerar dins el gènere per l'argument i l'ambientació. *L.A. Confidential* -la pel·lícula- és un poc hereva d'aquesta tradició de "revivals" del gènere dels anys cinquanta.

Ellroy té uns arguments extraordinàriament complicats. El guió de la pel·lícula va fer encaixar bé totes les peces, va recrear un argument, i va tractar els personatges per desenvolupar una història, en certa manera, nova, és a dir, suavitzada perquè sigui més digerible pel públic i la indústria cinematogràfica. La violència és atenuada i l'argument se suavitza.

El llibre és dels que es llegeixen amb facilitat. L'estil té alts i baixos, a vegades és més desballestat; altres, assoleix una gran eficàcia narrativa. Ellroy, com a novel·lista, seria l'equivalent a Tarantino, almenys pel tenebrisme i la seva inspiració en la cultura audiovisual.

En definitiva, la narrativa d'Ellroy, per les seves característiques, el plantejament i, en certa manera, l'estil, que cerca l'eficàcia, es pot inscriure dins el gènere negre quasi clàssic, encara que, a vegades, sembli una caricatura. A les novel·les d'Ellroy l'ambientació dels anys cinquanta està aconseguida amb molta documentació, a partir de la tècnica d'acumular detalls. Surten personatges reals, actors, actrius, gànsters, publicacions sensacionalistes, diaris. Tot ajuda a crear una atmosfera, molt

aconseguida, a base amb la citada tècnica d'acumulació de detalls, que el lector coneix prèviament per la seva cultura audiovisual. Per aquestes referències, fàcilment identificables per l'espectador i per què la seva forma narrativa és fàcilment traslladable al llenguatge cinematogràfic, malgrat la seva complexitat argumental, és el motiu pel qual totes les novel·les d'Ellroy han estat o seran adaptades a la pantalla. Així *Luna sangrante* es va adaptar ja al cinema amb el títol de *Cop*; recentment l'oscaritzada *L.A. Confidential*, *Jazz Blanco* serà dirigida i protagonitzada per Nick Nolte, *Rèquiem por Brown* pot ser dirigida per Walter Hill, director de *Gerónimo*, *La Dalia Negra* té els drets venuts també, *El gran desierto* la podria dirigir Wayne Wang -director de *La caja china*-, y *La colina de los suicidas* i *Mis rincones oscuros*, tenen ja adaptacions al cinema fetes. A això s'hi ha d'afegir un guió original -*The night watchman*- que podria dirigir David Fincher, autor de *Seven*.

Ellroy ha estat un boom de la literatura negra. És una persona de biografia difícil, que utilitza, en part, les seves experiències personals. *La Dalia blanca*, *L.A. Confidential*, *Jazz Blanco* són títols d'Ellroy on es repeteixen els personatges i l'atmosfera. Segons el crític Jonatham Killerman, *L.A. Confidential* és la novel·la més ambiciosa d'Ellroy i du camí de convertir-se en un clàssic. Això sí, de la sèrie negra, negríssima. □

Fitxa

Títol: *L.A. Confidential*
Autor: James Ellroy
Editorial: Ediciones B
Pàgines: 621
Preu: 875 pessetes.